

DİNDARLARI EVLENDİRİN!*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesiran tayyiben mubareken fihi âlâ külli hâlin ve fi-külli hîn... Ve's-salâtü ve'sselâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihşânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِذَا جَاءَكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ، فَاَنْكِحُوهُ إِلَّا
تَفَعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةً

فِي الْأَرْضِ، وَفَسَادٌ عَرِيضٌ

(ت. حسن غريب، ق. عن أَبِي حَاتِمٍ الْمُرَزِيِّ وَمَا لَهُ غَيْرُهُ)

RE. 40/11 *(İzâ câeküm men tardavne dînehû ve hulukehû, fe'nkihûhu illâ tef'alû tekün*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

fitnetün fi'l-ardi, ve fesâdün arîd.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin seâmı, rahmeti, bereketi, ihsanâtı, ikramâtı dünyada ahirette sizlere vâsıl olsun... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun...

Peygamber SAS Efendimiz'in hayatı, sözleri, sünneti bizim için başımızın tâcı, dinimizin kaynağı, hareketlerimizin, prensiplerinin menbaı olduğu için hadîs-i şerîfleri okuyoruz; öğreniyoruz, tefeyyüz ediyoruz, sevap kazanıyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamadan önce "boynumuzun borcu, sevgimizin, saygımızın icabı olarak başta Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in ruh-u pâkine hediye olsun diye, sonra onun mübarek âl'inin, as-hâbının, etbânının ruhlarına hediye olsun diye; sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin cümlesinin, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Ali-yi Mürtezâ'dan müteselsilen Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar gelmiş geçmişlerinin hepsinin;

Şu kitabı yazan Gümüşhâneli Efendimiz'in ve bu hadisleri nakil ve rivayet eden râvilerin, hadisçilerin, alimlerin, fazılların, kâmillerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri cihad eyleyip malını, mülkünü feda etmeye razı olup, bu diyarlara gazâyâ gelip fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, hâsseten Fatih Sultan Muhammed Hân Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun diye,

ordusu mensubu mübareklerin, Akşemseddin Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun diye;

Bu camiye bina etmiş olan İskender Paşa adlı mübareğin, muhteremin ruhuna hediye olsun diye, bu camiye ondan sonra zaman zaman tamir ve tecdit ve tevsî edenlerin, az çok bu işlere yardımcı olanların cümlesinin ruhlarına vâsıl olsun, ruhları şâd olsun diye;

Uzaktan, yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemeye gelen siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan bütün geçmişlerinin, sevdiklerinin, yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; ruhları şâd olsun, makamları âlâ olsun, dereceleri yüksek olsun, kabirleri nur dolsun diye;

Biz yaşayan mü'minler de iman üzere yaşayalım, Allah'ın sevdiği a'mâl-i sâlihayı işleyelim, Allah'ın sevdiği kul olalım, Allah'ın sevdiği sıfatlara sahip olalım, huzuruna sevdiği, razı olduğu, yüzlerimiz ak, alınlarımız açık olarak varalım diye, cennetiyle cemaliyle müşerref olalım diye 1 *Fâtiha*, 11 *Ihlâs-ı Şerîf* okuyalım, onların ruhlarına hediye edelim, öyle başlayalım!

.....

a. Dindar Kimselere Evlilikte Yardımcı Olun!

Mukaddimede metnini okuduğum ilk hadîs-i şerif, *Râmûzü'lEhâdîs* kitabınının 40. sayfasınının 11.hadîs-i şerîfi. İmam Tirmizî ve daha başka kaynaklar rivayet etmiş.

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:¹

إِذَا جَاءَكُمْ مِنْ تَرْضُونَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ، فَأَنْكِحُوهُ، إِلَّا
تَفْعَلُوا، تَكُنْ فِتْنَةً

فِي الْأَرْضِ، وَفَسَادٌ عَرِيضٌ

(ت. حسن غريب، ق. عن أَبِي حَاتِمٍ الْمُرَيْبِيِّ وَمَا لَهُ غَيْرُهُ)

RE. 40/11 (*İzâ câeküm men tardavne dînehû ve hulukehû, feenkihûhu illâ tef'alû tekün fitnetün fi'l-ardi, ve fesâdün arîd.*)

(*İzâ câeküm men tardavne dînehû ve hulukehû*)
“Dindarlığına, ahlâkının güzelliğine hoşnut olduğunuz gençler, kimseler size geldiği zaman, (*feenkihûhu*) onları nikâh ediverin, nikâhlayın, evlendirin, boş bırakmayın! Dindarlığı yerinde, ahlâkı güzel; birisini bulun, evlendiriverin!”

(*İllâ tef'alû*) “Eğer böyle yapmazsanız, (*tekün fitnetün fi'l-ardi ve fesâdün arîd*) o zaman yeryüzünde büyük bir fitne çıkar ve geniş bir bozgunculuk, fesat, fitne meydana gelir.”

Özet olarak, net olarak anladığımız ne?

Birileri yanımıza gelirse... Mesela Bayburt'tan,

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.261, no:1005; Taberânî, *Mu'cemü'l-Ke-bîr*, c.XXII, s.299, no:762; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.82, no:13259; Dûlâbî, *el-Künâ ve'lEsmâ*, c.I, s.232, no:142; İbn-i Kânî, *Mu'cemü's-Sahâbe*, c.V, s.182, no:1323; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1156; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstiâb*, c.I, s.518; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVI, s.247, no:3630; Ebû Hâtim el-Müzenî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.318, no:44701; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.32, no:1737.

Aksaray'dan, Niğde'den kalkıyor, geliyor, hicret ediyor. Diyarbakır'dan veya Hakkâri'den, anarşi var; kalkıyor, geliyor. Yoksul, ailede 11-12 çocuk var. Babasının bakmaya tâkati yok... Çocuk kalkıyor, buraya çalışmaya geliyor.

Peygamber Efendimiz'in zamanında da buna benzer şeyler oluyordu. Müslümanlığı sevdiği için adam Peygamber Efendimiz'in yanına kalkıp geliyordu. Kabilesinden kalkıyordu, Peygamber Efendimiz'in yanına geliyordu. Evi yok, barkı yok, parası yok, pulu yok... O zaman vakıf yok. Geliyor.

“—Ahlâkı güzel mi?”

“—Güzel...”

“—Dindar mı?”

“—Namazında, niyazında, imanı kavî, sağlam...”

“—Evlendiriverin!” diyor Peygamber Efendimiz.

Neden? Evlenme duygusu, erkekte ve kadında Allah'ın verdiği bir duygu; ayıp değil, günah değil. Allah'ın yaptığında binlerce hikmetler vardır; yarattığında sebepler, incelikler, sırlar vardır. Hepsi yerli yerindedir. Ayıp da değil, günah da değil. Allah böyle yaratmış.

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ
الْأَرْضُ وَمِنْ

أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ

(يس: ٣٦)

(*Sübhâne'llezî haleka'l-ezvâce küllehâ mimmâ tünbitü'l-ardu ve min enfüsihim ve mimmâ lâ ya'lemûn.*) “Yeryüzündeki bitkilerden, insanlardan ve daha bilmediğiniz nice nice varlıklardan çiftleri yaratan Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni tesbih ederim.” (Yâsin, 36/36)

Hem insanları böyle yaratmış, hem de başka varlıkları böyle çift çift yaratmış. Hurmanın bile erkeği var, dişisi var. Bahçedeki incir ağacında bile erkek incir var, dişi incir var. Erkek incirden tomurcuk, kozalak olur. Çocukların birbirlerine atıp oyun oynadıkları, savaştıkları şeyler, o gök incirler alınıp buraya asılmazsa burada incir olmuyor veya tatlı olmuyor. Hurmaya da öyle aş yapılmazsa hurma bereketli, güzel olmuyor.

Allah bitkileri bile böyle yaratmış. Hikmetleri var. Çeşitli sebepleri var. Erkekli dişili, çift çift, zevç zevc, eş eş yaratmış. İnsanları da böyle yaratmış. Kimisi erkek, *zükur*; kimisi *inas* yani hanım.

Millet hanımlardan utanıyor. Cahiliye devri Arapları utanmış.

“—Eyvah, bir çocuğu oldu, ne oldu?”

“—Kız oldu.”

“—Vay benim başıma gelenler! Eyvah, eyvah, eyvah... Kız çocuğu oldu!”

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَبِهِ

(النحل: ٥٩)

(*Yetevârâ mine'l-kavmi min sûi mâ büşşira*)

bihî) [Kendisine verilen müjdenin kötülüğünden dolayı kavminden gizlenir.] (Nahl, 16/59)

“—Kız çocuğun oldu.” diye haber verildiğinde insanlardan saklanacak yer arıyor, perdelerin arkasına saklanmak istiyor;

“—Kız çocuğum olduğunu duymasınlar, yüzüm kıpkırmızı olacak, mahcup olacağım.” diye düşünüyor.

Erkek olsaydı tabii büyüyecekti, cengâver olacaktı, deveye, ata binecekti, babasıyla beraber hücum dediği zaman hücum edecekti, savaş dediği zaman savaşıacaktı.

Erkek iyi, ama kız?

Kız mazlum, mâsum, âciz, nâçiz, eksik etek, kusurlu...

Kızı istemiyorlardı.

İslâm bunu reddediyor. Böyle şey yok. Kız da erkek de Allah'ın verdiği bir şeydir. Allah hayırlısını versin. Kızın da erkeğin de hayırlısını versin...

Bizden önceki ümmetlerde evlenmenin karşısına çıkanlar olmuş. Papazlardan, rahiplerden, dindarlık taslayan kimselerden evlenmemek taraftarı olanlar olmuş. Hem kadınlar rahibe oluyor, evlenmiyor; hem erkekler rahip oluyor, evlenmiyor, dünyadan kaçıyor, dağ başlarına gidiyor.

İslâm'da böyle şey yok. Hadis-i şerifte buyrulmuş ki:²

² *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.377, no:3154.

لَا رَهْبَانِيَّةَ فِي الْإِسْلَامِ

(*Lâ rahbâniyyete fi'l-islâm*) “İslâm’da ruhbanlık yoktur.”

Evlenmemek yok. Dağların başlarına çekilip de cemiyetten, insanlardan kaçmak yok.

Eğer illâ bir şey yapılacaksa:³

وَعَلَيْكَ بِالْجِهَادِ، فَإِنَّهُ رَهْبَانِيَّةُ الْمُسْلِمِينَ

(طب. ع. خط. عن أبي سعيد)

(*Ve aleyke bi'l-cihâd*) “Sana cihadı da tavsiye ederim! (*Feinnehû rahbâniyyetü'l-müslimîn.*) Çünkü müslümanların ruhbanlığı cihaddır.” diye Efendimiz’in hadîs-i şerîfi var. Yani İslâm dini fıtrata, insanın yaratılışına uygun.

İnsan bakıyorsun erkek veya dişi; kedi erkek veya dişi; muhabbet kuşu erkek veya dişi... Ne yapalım yani fıtrat, Allah böyle yaratmış. İslâm dini bunun ayıp veya günah olmadığını beyan ediyor.

Meselâ, oğlu İbrahim vefat ettiği zaman

---

³ Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.II, s.156, no:949; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.II, s.283, no:1000; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.392, no:3929; Taberânî, *Dua*, c.I, s.521, no:1858; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.289, no:840; Beyhakî, *Âdâb*, c.III, s.138, no:135; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan. Lafız farkıyla: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.82, no:11791; İbn-i Asâkir, *Târih-i Di-maşk*, c.XX, s.391; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.431, no:740; Ebû Zerr-i Gıfârî RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.X, s.542, no:18171; *Kenzü’l-Ummâl*, c.XV, s.1313, no:43437; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIV, s.262, no:14247.

demişler ki:

“—Peygamber Efendimiz’in oğlu öldü de Güneş onun için tutuldu.”

Hemen hutbeye çıkmış, demiş ki:

“—Ey insanlar! Ay ve Güneş, Allah’ın kudretini gösteren birer alâmettir. Bunların tutulmaları belli kanunlara göre olur. Bunların dünyadaki bir insanın ölmesiyle, doğmasıyla ilişkisi yoktur. Ona üzüldü de ondan tutuldu diye bir şey bahis konusu değildir.”

Neyi söylüyor? İlmî söylüyor Peygamber Efendimiz, hakikati söylüyor. Yoksa susuverse; “Bak oğlu vefat etti diye ay, güneş bile yas tutuyor.” diye öyle yayılıp gidecek. Susmuyor:

“—Hayır, bu durumun bununla ilişkisi yoktur, bu gerçek dışıdır.” diye söylüyor.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁴

النِّكَاحُ سُنَّتِي، فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي، فَلَيْسَ مِنِّي

(ه. عن عائشة)

(*En-nikâhu sünnetî*) “Evlenmek benim sünnetimdir, yani benim yolumdur. (*Femen rağibe an sünnetî, feleyse minnî*) Kim benim yolumdan yüz çevirirse, bunun aksine hareket ederse, benden değildir. Bana uyacak.”

⁴ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.439, no:1836; İmam Mâlik, *Muvatta’* (Rivâyet-i Muhammed), c.II, 427; Hz. Aişe RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.271, no:44407; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.324, no:2833; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXII, s.312, no:24976.

Ben hocayım âcizâne, birisine diyorum ki:

“–Kalk, şuraya gidelim!”

“–Yok” diyor, şöyle de böylede...

Olmaz ki... Değil hocasının insana “Kalk, gidelim.” dediğinde insanın hık mık demesi;

“–Arkadaş arkadaş’a ‘Kalk, gidelim.’ dediği zaman, arkadaş ‘Nereye?’ diye sorarsa arkadaşlığa sığmaz.” derdi bizim rahmetli Muhammed Zahid Kotku Hocamız Hazretleri.

“–İtimad mı etmiyorsun? Pazarlık mı yapacaksın? Arkadaşın ‘kalk’ diyor, gideceksin!” derdi.

Peygamber Efendimiz’in sünnetine uyacak. Müslümansa uyacak. Uyması lazım. Onda fayda var, fazilet var.

“–Ben dindarlık yapacağım, tesbih çekeceğim.” diye sen evlenme, ötekisi “Ben ondan daha çok dindarlık yapacağım.” diye o da evlenmesin, ne olur?

Türkiye’de müslüman kalmaz. İnsan kalmaz. Öyle şey olur mu? Dinimizin aslı, esası, özü insan tabiatına uygun. Onun için evlenmek var.

“–Katoliklerde boşanmak yok, yasak...”

Bu adam, bu kadın hayırsızsa ne olacak? O da fıtrata aykırı.

“–İslâm ne yapmış?”

Evlenmek de var, şartlar uymadığı zaman boşanmak da var. O da bir yol. O da gerekebilir, mecburiyet olabilir.

İslâm realite dini, hakikat dini.

“—Bir adam geldi, evlenmedi, ne olacak?”
Yeryüzünde yaygın fitne, fesat olur.

“—Neden?”

Bu adam kendi ruhî dengesini koruyamaz. Evlenmeyen bir insanın ruhî dengesini koruması çok zordur. Çünkü tabiati içeriden bastırır; aklı yukarıdan ezer, susturmaya çalışır. O bastırır, bu susturur derken, boru bir yerden pat diye patlar. Hadi teknisyen getir de cihazı tamir et. Hasta olur. Anormal olur. Bunun normal bir şekilde, Allah'ın yarattığı şekilde yerine gelmesi lazım.

Onun için Peygamber Efendimiz kendisi evlenmiş, bize yol göstermiş,

“—Nikâh benim sünnetimdir.” diye tavsiye etmiş.

Şimdi bu çocuğu, delikanlıyı evlendirmezsen onun korunması bir zor, bu tarafta bu kızın korunması bir başka zor. Perdenin arkasından bakmaya başlar, sokağın köşesinde zincir çevirmeye başlar, ıslık çalmaya başlar, kaş göz kıpırdatmaya başlar. Hadi bakalım, günahların bir kısmı onlara yazılır, bir kısmı da analarına, babalarına yazılır.eden?

Bunların vakti geldiği halde sen bunları evlendirmedin; bak bunlar böyle fitne ve fesada dayanamıyor, meylediyor diye anasına babasına günah yazılır.

Onun için, Bahaüddîn-i Nakşibend Efendimiz hanımına tembihlemiş;

“—Bizim kız büluğa erince haberdar olayım,

bana bildiriver.” Valide hanım da gelmiş;

“—Kızın bülüğe erdi. Âdet gördü.” diye söyleyince hemen gitmiş, talebelerinden birisine;

“—Kızımı sana veriyorum, al!” demiş.

“—Aman efendim, ben beş parasız bir insanım, talebeyim, maaşım yok, geçimim yok, evim yok, barkım yok.”

Ama vermiş. Sevdiği, dindar bir insan.

Burada da ne diyor Peygamber Efendimiz;

“—Ahlâkını ve dindarlığını sevdiğiniz bir kimseye evlendiriverin. Parasızlığına, pulsuzluğuna bakıp da evlendirmekten, kız vermekten veya oğlunuza almaktan geri kalmayın.” diyor.

Çünkü yuva kuracaklar. Büyüklerimiz;

“—Evlenenle, iş kurana Allah yardım eder.” demiş.

Haktır, gerçektir, öyledir. Allah evlenene de yardım eder, iş kurana da yardım eder. Allah rızası için olunca nice nice hayır kapılarını açar, olur biter. Bunların yapılması lazım.

Sizin yapacağınız en iyi aracılıklardan birisi, sàlih bir kimseyi sàlih bir kimseyle eş olması konusunda destek oluvermek. Ayıp değil; sevap...

Hatta bazı dini bütün insanlar, kale gibi sağlam insanlar... Bak bu Bahaüddin-i Nakşibend Efendimiz gibi... Hatta Hz. Ömer Efendimiz gibi. Sahabe ahlâkı bu. Gidip sevdiği insana söylemiş:

“—Benim kızım var, sana vermek istiyorum. Al bunu!” diye kendisi teklif etmiş.

Kızı evde kaldığından değil, kız belki güzeller güzeli, melekler meleği ama işte ona teklif etmiş. Bu da bir mertliktir, bu da bir dindarlıktan dolaydır.

Ulemâdan bir zâtın melek gibi, ay parçası gibi güzel bir kızı varmış. Halife talip oluyor. Hem babası büyük alim, hem kız çok güzel... Kızı haremine alacak, evlenecek. Emîrû'l-mü'minîn Emevî halifesinin karısı olacak, sarayda yaşayacak, elleri sıcak sudan soğuk suya değmeyecek. Teni güneş görmeyecek, gölgeler içinde rahat yaşayacak. Hizmetçiler pervane gibi dönecek, meyveler tepsi tepsi gelecek, şerbetler, şuruplar, yiyecekler, içecekler... Karnı tok olacak.

O alim ne yapmış?

Alelacele, apar topar gitmiş, yoksul talebesinden bir tanesine; “—Benim kızımı sana veriyorum.” demiş.

“—Hocam, param yok...”

“—Sus, al!”

Ona vermiş. Halife ikinci sefer istemeye geldiğinde,

“—Kız gitti, evli.” diyor.

Yani kızı Emevî halifesinden kaçırmış, yoksul bir kimseye vermiş. Neden?

Kızının ahiretini düşünüyor da ondan. Dünyasını düşünmüyor. Dünyada yiyeceği az

olabilir, sofrası fakirâne olabilir ama ahirette cennetlik olsun, mühim olan o... Haram yiyip de cehennemlik olacağına, helal yiyip cennetlik olsun diye çalışmışlar.

İnsan kendi kızını icabında gidip birisine teklif de edebilir.

“—Ben benim kızı senin oğlana vermek istiyorum veya oğlum gel, senin paran pulun olmadığını biliyorum ama ben kızımı vermek istiyorum.” diyebilir. Neden?

Dindarlığından. Kızının ahiretini düşündüğü için. Mümkün bu; ayıp değil, günah değil. Bunu yapanlar var.

Hatta birisi kendisi gülererek anlatıyor;

“—Ben büyük bir hocanın dersine devam edip, gidip geliyorum.”

Cemaatten birisi onun haline bakmış, beğenmiş; sakallı çocuk, dindar çocuk.

“—Oğlum” demiş, gitmiş yanına; “Benim kızı sana vermek istiyorum, evlendirmek istiyorum. Hazırlığını yap.” demiş.

“—Hacı amca Allah senden razı olsun ama ben parasız puluz, yoksul, meteliğe kurşun atan bir talebeyim. Yani bir şeyim yok.”

“—Yok, Allah yardım eder.” demiş.

Aradan bir zaman geçmiş, ötekisi ne yapsın; ev yok, bark yok, maaş yok, para yok, pul yok, belki cüz’î bir maaşı var, belki o da yok, belki oradan buradan zekâtla talebeliğini sürdürüyor. Bir zaman daha geçmiş, yine yanına yanaşmış;

“—Bana bak delikanlı, ben sana bir teklifte bulunmuştum. Ne oldu?”

İşte mahcup; hık da, mık da...

Aradan bir zaman daha geçmiş;

“—Bana bak.” demiş. Bir daha kıstırmış çocuğu. “Kızı getireceğim, bırakacağım senin oraya.” demiş.

Tabii bakmış ki kızın babası samimi, yani parasızlığına, pulsuzluğuna hakikaten aldırıyor;

“—Pekiyi öyleyse...” demiş.

Rahatlamış çocuk. Evlenmişler. Şimdi mutlular, bahtiyarlar. Kadın Mercedeslerde geziyor, kaloriferli dairelerde yaşıyor.

Ama babası onu hiç düşünmedi. Babası damadın dindarlığını düşündü, sonunda öyle oldu. Allah öyle yapar. Zengin diye verirsin, tersi olur; fakir diye verirsin, zengin olur. Allah yardım eder.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, bu evlilik meselesinde birbirinizin çocuklarını evlendirmekte yardımcı olun. Sevaptır. Bu kızlarımız namazsız, niyazsız, herif-i nâşeriflere gelin gitmesin. Bu oğlanlarınız da namazsız, niyazsız, ayyar, fettan kızların elinde maskara duruma gelmesin.

Tamam mı? Bu önemli bir hizmettir.

Bizim başımız kalabalık, başımız kaşınsa kaşıyacak vaktimiz olmuyor ama bizim de bir yardım imkânımız olursa biz de yardım ederiz.

“—Düğününde elekle su taşırız.” derler, böyle şaka yaparlar.

Elekle su taşınmaz ama balyoz vuranın kenarda hık deycisi gibi, bizde “Âmin” deriz, dua ederiz. Bu işi yapmak lazım.

Neden yapmak lazım?

“—Fitne ve fesat olur.” diyor Peygamber Efendimiz. “Yeryüzünde büyük bir fitne olur, çok fesat yayılır.” diyor.

Flörtler başlar, yan bakmalar başlar. Harama baktı mı günah. Gözün zinası var, elin zinası var. Ahlâkı bozulur. Kötü yola saptığı, günah işlediği için ruhî depresyon ve dejenerasyon başlar. Sonra bakarsın çocuk ruh doktoruna gidiyor, hasta.

Neden? Evlenmedi, problemler çıktı; fıttırır. “Fıttırmak” diyor, yani gençlerin kelimesi bu, “oylattı” demek. Böyle olur.

Onun için Efendimiz’in hadîs-i şerîfi gelmişken bende bu meseleyi size söylüyorum; birbirinize yardımcı olun.

الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ،
وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ

(نور: ٢٦)

(*El-habîsâtü li'l-habîsîne ve'l-habîsûne li'l-habîsâti, ve'ttayyibâtü li't-tayyibîne ve't-tayyibûne li't-tayyibât.*) [Kötü kadınlar kötü erkeklere, kötü erkekler ise kötü kadınlara; temiz kadınlar temiz erkeklere, temiz erkekler de temiz kadınlara yaraşır.] (Nûr, 24/26)

İyi erkekler iyi kadınlara, iyi kadınlar iyi erkeklere nasib olsun... Kötülere gitmesinler, dünyaları ahiretleri fena olmasın. Tamam mı? Birinci hadis bu.

Evlenmek sevaptır. Evlenen insanın sevabı bekârdan daha fazla olur. Çünkü aklı sağlam durur, aklına başka şeyler gelmez. Sonra çocuğa bakmak sevaptır. Eve nafaka, gıda getirmek sevaptır. Bir aileye nezaret etmek sevaptır. Kadın, çocuk sahibi olursa emzirsin, cihat gibidir. Çocuğa baksa sevaptır. Kocasına hizmet etse sevaptır.

Hatta ve hatta;

“—Karı koca arasındaki evlilik münasebetleri dahi sevaptır.” diyor Peygamber Efendimiz.

Sahâbe-i kirâm şaşırılmış, demişler ki;

“—Olur mu böyle şey? Şehvetini uyguluyor, kaza ediyor, bundan da sevap olur mu?”

“—Olur. Harama gitseydi günah olacaktı ya, harama gitmedi, işte bundan dolayı sevap oluyor.” diye buyurmuş.

Bu mesele böyledir, aziz ve muhterem kardeşlerim.

Tabirimi biraz mâzur görün; İslâm evlilik konusunda son derece demokrattır. “Demokrat” sözü adî kalır da, başka bir şey anlatabilmek için kelime bulamıyorum. İslâm çok hür fikirli, geniş fikirli, yüksek fikirlidir; meseleyi böyle düşünür, böyle halleder.

Bir gazeteci hanımefendi bizim bir profesör arkadaşına demiş ki;

“—İslâm’ı siz methediyorsunuz, bizi İslâm’a çağırıyorsunuz. Ama şimdi bir koca dört tane kadın alıyor. Olur mu böyle?”

“—Evet, dörde kadar müsaade var ama, adalet edemezse bir taneyle iktifa etsin diye de tavsiye var. Hiç olmazsa dörde kadar... Avrupalılar metres tutuyorlar da onun sayısı belli değil ya.” demiş.

O daha fena değil mi? Hiç olmazsa burada neseb belli, soy belli, ortak belli, ev belli... Burada bir ahlâkî durum var. Öbür tarafta kimin kimden çocuğu olduğu belli değil. Onların krallarının böyle çocukları var. Hatta bir fıkra var:

Berlin’e bir köylü gelmiş. Demişler ki:

“—Oo, ne kadar krala benziyor!”

Köylü ama tam kralın tipine benziyor. Krala da söylemişler. Kral çağırılmış. Görmüş ki Allah Allah, hakikaten kendisinin tıpkısı, tıpkısının aynısı, benziyor. Köylü de kralda birbirine benziyor. Fıkra mıdır, gerçek mi oldu, bilmiyorum. Kral sormuş;

“—Senin annen hiç Berlin’e geldi mi?” demiş.

Köylü de anlamış tabii bu sözün altında yatan mânayı: “—Yok annem gelmedi, ama babam geldi.” demiş. Avrupa’nın ahlâkı bu.

Kralından tut aşağısına kadar... Bu ahlâk mı güzel?

Meselâ bizim tarikatımızda *nazar ber kadem* kâidesi var. Gözleri kız gibi ayak parmağının ucunda olacak. Kız gibi yürüyecek. Delikanlı ama etrafa bakmadan yürüyecek, efendi efendi

yürüyecek. Bakarsa gözü takılır diye.

“—Bu mu güzel, o mu güzel?”

İslâm güzel tabi...

Onun için İslâm'ın bu geniş fikirliliğini anlayıp ona göre hareket etmek lazım.

Bir insanın uzun zaman bekâr kalması doğru değildir, tavsiye etmem. Lise bitsin, pekâlâ... Üniversite bitsin, pekâlâ... Askerlik de bitsin, pekâlâ... İhtisas da bitsin, yoo! İhtisas bitiyor, doktora bitsin, doçentlik bitsin, profesörlük bitsin... O zaman ömür bitsin oluyor. Geciktirmek doğru değil.

Mümkünse lisedeyken evlendirmeli, değilse üniversitedeyken evlendirmeli. Gözü nâmahreme bakmamalı. Kuşağı nâmahreme çözülmemeli. Dürüst yaşamalı. Çünkü gençliğinden itibaren Allah'a itaat ederek yaşayan kimseler Arş-ı Â'lâ'nın gölgesinde gölgelenecek. Böyle yetişen gençlerin kıymeti çok fazla. Gençlerin öyle olmasına da çalışmak lazım. Ciddi bir şey bu.

İnsan tabiatı anlaşılınsın diye söyleyeyim:

Efendimiz bir genç sahabiyi⁵ devesinin arkasına alıyor da Arafat'a çıkıyorlar. Tabii Arafat'ta erkek hacılar da var, kadın hacılar da var. Arkasındaki gencin gözü kadın hacılara takılmış. Kadınlar da ona bakmışlar, o da ona bakmış herhalde... Hac bu, Arafat bu... O zaman diyor ki Peygamber Efendimiz;

“—Ey gulâm, ey çocuk, bu Arafe günü öyle bir

⁵ Fadl ibn-i Abbas RA.

gündür ki, kim bu günde gözüne, kulağına, diline sahip olabilirse; Allah onu mağfiret eder, mağfirete mazhar olur, mağfiret olunur.”

Yani nâmahreme, yabancıya gözü bakmayacak. İslâm terbiyesi böyle.

Bu terbiyeyi alacağız. Ama Efendimiz'in nikâh sünnetini de vaktinde uygulayacağız. Lisedeyken, üniversitedeyken, neyse evlenecek, fitne ve fesat olmayacak, flört olmayacak ve saire olmayacak. Yani insanlar namuslu olacak. Hanımlar namuslu olacak. Çocuklar sâlih evlat olacak. Analar babalar dürüst insanlar olacaklar. İslâm bunu emrediyor.

İkinci hadîs-i şerîfe geçeyim.

b. Misafire İkramda Bulunun!

On ikinci hadîs-i şerîf. Enes RA'dan. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

إِذَا جَاءَكُمْ الزَّائِرُ، فَأَكْرِمُوهُ

(ابن لال، والخرائطي، والديلمي عن أنس)

RE. 40/12 (*İzâ câekümü'z-zâiru, feekrimûhu.*)

(*İzâ câekümü'z-zâiru*) “Size bir ziyaretçi geldiği zaman, (*feekrimûhu*) ona bir şeyler ikramda bulunun!”

Zâir, ziyarete gelen kimse demek. Hurma mı var, şerbet mi var, şeker mi var, çikolata mı

⁶ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.339, no:1351; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.445, no:763; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.153, no:25486; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.31, no:1736.

var, börek mi var, rek mi var, meyve mi var, koku mu var...

Meselâ Efendimiz:

“—Orulunun ikramı kokudur.” diyor.

Oruluya bir Şey yedirilmiyor, ne yapacak? O zaman koku ikram edecek.

Koku sol avucuna srlyormuŐ, ben de bu sene öğrendim. Medine’de yaŐlı bir Medineli hacı amca öyle dedi.

Sağımı uzattım ben;

“—Sol elini uzat!” dedi, ŐaŐırdım.

Solu uzattım, esansı buraya sürdü. Sağ elin parmağıyla alınacakmıŐ, koku kaŐına, bıyığına filan srlecekmiŐ. Yani yine sağla sürülüyor ama depolama sol elde, oradan sağ elle alınıp srlyormuŐ.

Oruluya koku ikram edersin. Ötekine de neyin varsa, bir Şey ikram edeceksin. Misafire ikram etmek asalettir, cömertliktir, sevaptır, güzeldir. Onun iin misafiri ikramsız bırakmamaya gayret edin. Elinizden geldiğince ay, Şerbet, meyve, sebze, yiyecek, yemek, uzaktan gelmiŐse sofrayı ıkartmak lazım. Uzaktan geldi, millet hi oralı olmuyor.

Bu adam sekiz saatlik yolculuktan, Ankara’dan geldi, bunun karnı atır; koy önüne peynir, zeytin, ekmek, bir Şeyler yesin.

Geliyor;

“—Yemek ıkartayım mı?”

“–Yok, teşekkür ederim.” Tamam, anlatıyor.

Birisi gelmiş, misafire sormuş; “–Çay mı istersiniz, kahve mi?” O da bastırmış:

“–Sen önce çay getir de, kahveyi yemekten sonra getirirsin.”

Sen misin öyle bir tanesiyle kurtulmak isteyen?
Bir de yemek çıkartmış işin içine...

İmam-ı Gazzâlî diyor ki: “–Misafire külfetsiz ikram edin!”

İhyâ’sında böyle anlatıyor. Misafire tekellüfsüz, tabî bir şekilde ikramda bulunun! Yani aşırı parçalanıp, çok masraf yapıp ikram etmeyin.

Kadınların misafir günleri oluyormuş, Erenköy’de, Suadiye’de, duyuyorum, görmedim de; 18-20 çeşit ikram oluyormuş. Pastanın bilmem kaç türlüsü, kuru tuzlunun bilmem kaç çeşidi, meyvenin bilmem kaç çeşidi... Yandı kocalar... O dükkânda para kazanacağım diye uğraşsın, hanım öbür tarafta ortalığı mahvediyor. Büyüklerimiz külfetle, tekellüfle, gösterişle böyle fazla ikramı da yasaklamış. Neden?

Sebebini de şöyle izah ediyor İmam-ı Gazâlî:

“–Misafirinize tabî ikramda bulunun; aşırı, zoraki, zorlamalı ikramda bulunmayın. Çünkü bir zaman gelir, misafir size gelmek isterse, o zaman ‘Gelmese ya, tam ikram yapamayacağım.’ dersiniz. O kadar şâşaalı ikram yapamayacağınız zaman, “Gelmese daha iyi.’ diye gelmesini istemezsiniz. Misafirin gelmesini istemeyene de Allah lanet eder!”

Lânete uğramamak için hep isteyeceksin. Kendini de pes dedirtmemek için aşırı yapmayacaksın, tabî, normal yapacaksın.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

“—Ben bir deve paçasına çağrılısam bile ziyafete, davete icabet ederim.

O zaman en ucuz şey, kesilen hayvanın ayakları. Kazana konuluyor, fokur fokur kaynıyor, hadi onu kaşıklıyorlar, içiyorlar; o zamana göre basit bir şey.

“—Ona çağrılısam bile giderim.” buyurmuş.

Birisinin evine gittiği zaman, sirke ikram etmiş, sirkeye banmış Efendimiz. Allah-u a’lem, herhalde ekmeği bandı.

“—Sirke ne güzel azıktır, sirke ne kadar güzel katıktır.” diye bir de methetmiş.

Ama bir başka sefer, bir başka zât-ı muhterem kendisini evine çağırmış. Sirkeyi methetmişti geçen sefer diye Peygamber Efendimiz’in önüne sirke çıkartmış:

“—Yok, bu senin için değil.”

Yani adamına göre, evin gelirin göre de değişecek.

Sen misafir olmadığı zaman sofranda neler var, söyle bakalım. Misafir olmadığı zaman neler var? En aşağı onlar olmalı. Misafire ekmeğin küflü tarafını, içine fare düşmüş ayrıntı vermek olur mu?

Adam kapıyı vurmuş,

“—Allah rızası için, çok hararet var, susadım, bir tas su verir misiniz?” demiş.

Fıkra bu, olmuş hadise değil belki. Çocuk demiş ki: “—İstersen ayran vereyim amca?”

“—E evlâdım, anana babana sor, yani daha iyi olur ama belki razı olmazlar.”

“—Yok yok, olurlar.” demiş.

Bir tas ayran getirmiş. Adam oh içmiş, ayran hoşuna gitmiş.

“—Amca, bir daha vereyim istersen?” demiş. Adam çocuğa bakmış;

“—E pekiyi, hadi bir daha getir bakalım.” Bir daha içmiş.

“—Amca, bir daha getireyim istersen?”

“—Evladım, annen baban kızar belki.” demiş.

“—Yok yok, kızmaz. Zaten ayranın içine fare düşmüştü de ondan.” demiş. Adam;

“—Hay Allah!” diye tası küt yere vurunca, çocuk bu sefer annesine bangır bangır bağırmaya başlamış;

“—Annee! Köpeğin çanağını adam yere vurdu!” diye.

Şimdi hizmet de böyle olmaz yani. Misafire ikram edecek, köpeğin çanağını alıyor, içine fare düşmüş ayranı ikram ediyor. Bu ayıp, bu günah. Kendisinin yediği, içtiği gibi güzel bir şey olması lazım. İçeceği gibi, beğeneceği gibi olması lazım.

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ

(آل عمران: ٩٢)

(*Len tenâlü'l-birre hattâ tünfikù mimmâ tuhibbûn*) “Sevdiğiniz şeyleri Allah yolunda sadaka olarak, zekât olarak infak etmedikçe birr ü takva ehli, has müslümanlar derecesine ulaşamazsınız.” (Âli İmran, 3/92) diye âyet-i kerîme bildiriyor.

İnsan sevdiğinden verecek. Güzelinden verecek. Verdiği şey beğenilecek, makbule geçecek, yani hoş olacak.

Evet, ziyaretin ve ikramın buna benzer kâideleri var. Evinize ziyaretçi gelince, onun gönlünü hoş edecek bir şeyler ikram etmeye çalışın!

c. Camiye Gelince İmama Hemen Uyun!

Ebû Hüreyre RA’dan.16.hadîs-i şerîfe geçtik. Diyor ki Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifte:⁷

إِذَا جِئْتُمُ الصَّلَاةَ، وَنَحْنُ سُجُودٌ، فَاسْجُدُوا، وَلَا
تَعْدُوهَا شَيْئًا؛ وَمَنْ

أَدْرَكَ الرَّكْعَةَ، فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ

(د.ك.ق. عن أبي هريرة)

⁷ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.III, s.63, no:759; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.336, no:783; Beyhakî, *Sünenü's-Suğrâ*, c.I, s.332, no:578; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.273, no:1061; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.347, no:2; Ebû Hüreyre RA’dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.639, no:20668; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.20, no:1709.

RE. 40/16 (*İzâ ci'tümü's-salâte ve nahnü sücûdun fe'scüdû, ve lâ teuddûhâ şey'en; ve men edreke'r-rek'ate, fekad edreke's-salâh.*)

(*İzâ ci'tümü's-salâte*) “Camiye namaz kılmaya geldiğiniz zaman, (*ve nahnü sücudun*) biz secdeye varmışken geldiyseniz...”

“*Allahu ekber*” denmiş, “*Semia'llàhu li-men hamideh*” denmiş, “*Rabbenâ ve leke'l-hamd*” denmiş, “*Allahu ekber*” denmiş, secdeye varılmış. O zaman adam geldi, kapıdan, camiden içeriye girdi; imam, cemaat secdede...

(*Fe'scüdû*) “Biz secdedeyken siz namaza geldiyseniz, siz de secde edin, bizimle beraber secdeye gidin!” buyuruyor.

Bir secdeye yetiştiyseniz –tek secde olmaz diyorlar– ikincisini de yapın, ondan sonra yine imama bağlanın. Yani secdeyi kaçırmamaya çalışın.

Bazısı yukarıda bekliyor; secdeleri bitirsin, tekrar kalksın veya otursun diye bekliyor. Lüzum yok. Secdeye varır, bir tanesini ikilersiniz. Ama secdenizi yapın.

(*Ve lâ teuddûhâ şey'en*) “Ama bunu rekâttan saymayın!”

Sevabı vardır. İnsan bir an önce namaza girdiği için, o anın büyük sevabı vardır. Ama rükûya yetişemedi mi rekât sayılmaz. Secde eder, o fazilet, sevap kazanıyor ama rekâttan sayılmaz.

(*Ve men edreke'r-rek'ate, fekad edreke's-salâh*) “Rekâta, rükûya yetişmişse namaza yetişmiş demek olur.”

Rükûda *Sübhana'llah* diyecek kadar imamla mutabakat, aynı zamanda rükûda kalma hali olmuşsa, o rekâta yetişmiştir. Yani camiden içeri girdi, cemaat “*Sübhâne rabbiye'l-azîm*” demekle meşgul... O da “*Allahu ekber*” dedi namaza durdu, sonra “*Allahu ekber*” dedi, rükûya vardı, “*Sübhâne rabbiye'l-azîm*” dedi. Ondan sonra imamın “*Semia'llahu li-men hamideh*” sözünü duydu. Tamam, o rekâta yetişmiş sayılır. Onu da kaçırsa, yetişmemiş sayılıyor.

Fâtiha'da, ondan evvel *Sübhâneke*'de katıldığı zaman zaten rekâta yetiştiğini biliyorsunuz.

Bu hadis de böyle.

d. Cemaate Uyun, Namazı Tekrar Kılın!

Namazla ilgili bir başka mesele:⁸

إِذَا جِئْتَ إِلَى الصَّلَاةِ، فَوَجَدْتَ النَّاسَ يُصَلُّونَ،
فَصَلِّ مَعَهُمْ، وَإِنْ كُنْتَ قَدْ صَلَّيْتَ تَكُنْ لَكَ نَافِلَةٌ،
وَهَذِهِ مَكْتُوبَةٌ

(د.ق. عن يزيد بن عامر)

RE. 40/17 (*İzâ ci'te ile's-salâti, fevecedte'n-nâse yusallûne, fesalli meahüm, ve in künte kad salleyte, tekün leke nâfileten ve hâzihî*)

⁸ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.190, no:489; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.302, no:3463; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.276, no:1; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VIII, s.109, no2375; Yezid ibn-i Âmir RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.642, no:20684; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.19, no:1706.

mektûbeten –veyahut– *ve hâzihî mektûbetün*)
(*İzâ ci'te ile's-salâti*) “Camiye namaz kılmaya
geldin. (*Fevecedte'n-nâse yusallûne*) Baktın
ki insanlar cemaatle namaz kılıyorlar. Namazı
kılıp dağılmamışlar. İnsanlar camide... (*Fesalli
meahüm*) Sen de onlarla beraber namazı kıl!
(*Ve in künte kad salleyte*) Daha önce kılmış bile
olsan...”

Kılmıştın, camiye geldin, insanlara baktın daha
namazı kılmamışlar. Daha önce kılmış bile olsan
sen de onlarla kıl!

Bazen öyle olabiliyor. Yani cemaat gecikmiş
olabiliyor, başka meseleler olabiliyor. Zühr-i
ahîr var, asr-ı sâni var, işâ-i sâni var.

Bazı beldelerde camiler farklı farklı zamanlarda
namaz kılabilirler. Veyahut imam, müezzin
gelmemiş oluyor. Kapı açılmamış oluyor,
gecikmiş oluyor.

Orada insanları gördün mü, onlar namaz
kılarken sen de onlarla beraber o namazı kıl,
daha önce kılmış bile olsan... Çünkü, (*tekün
leke nâfileten*) bu senin için ikinci bir sevap
namaz olur. Ötekiler için *mektûbe*, farz bir
namaz bile olsa, senin için nâfile olur, sevap
olur; kaçırmayacaksın!

Bu umumiyetle evlere gittiğimiz zaman
oluyor. Arkadaşlar çağırıyorlar eve, gidiyoruz.
Bakıyoruz ki orada cemaat toplanmış. Ben
namazı kılmış gidiyorum ama orada onlar
kılmamışlar, yemekteler. Ondan sonra namaz
kılmaya kalkıyorlar. Ben kılmıştım diye
oturmasın sedirde, o da onlarla beraber kılsın,

nafile olur.

Nafile ne demek?

Türkçe'de *nafile*, boşuna demek. Arapça'da boşuna demek değil. Nafile, sevaplı demek; yani farz değil ama sevap kazandıran demek. İlave demek, fazilet demek. Onun için bir fazilet oluyor, sevap kazanma vesilesi oluyor.

e. Adaletli Hâkime Melekler Yardım Eder

İbn-i Abbas RA'dan.

Burada ne diyor Peygamber Efendimiz:⁹

إِذَا جَلَسَ الْقَاضِي فِي مَجْلِسِهِ، هَبَطَ عَلَيْهِ مَلَكَانِ
يُسَدِّدَانِهِ،

وَيُوفِّقَانِهِ، وَيُرْشِدَانِهِ، مَا لَمْ يَجْرُ؛ فَإِذَا جَارَ عَرَجًا،
وَتَرَكَاهُ

(ق. خط. عن ابن عباس)

RE. 41/5 (*İzâ celese'l-kâdî fî meclisihî, hebata aleyhi melekâni yuseddidânihî, ve yüveffikânihî, ve yürşidânihî, mâ lem yecür; feizâ câre aracen, ve terekâhu.*)

(*İzâ celese'l-kâdî fî meclisihî*) “Kadı efendi,

⁹ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.88, no:19953; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.176, no:4294; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.99, no:15015; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.41, no:1755.

hâkim efendi yerine oturduğu zaman...”

Hüküm verecek, davayı dinleyecek, hükmedecek insana eskiden kadı diyorlardı. Nasreddin Hoca kadının huzuruna çıkmış filan, hikâyelerde biliyorsunuz. Bizim bugünkü kelimelerimizle kadı, hâkim demek.

Kadı efendi, mahkeme salonunda makamına oturdu da veyahut eskiden önünde rahle vardı, belki minder vardı, minderine geldi oturdu, bağdaş kurdu; davalıyı davacıyı dinleyecek.

“Mahkemedeki yerini aldığı zaman, (*hebata aleyhi melekâni*) adalet yapacağı o mahalle gökten iki tane melek iner. (*Yüseddidânihi*) Onu doğrulturlar. (*Ve yüveffikânihi*) Ve onu doğru yola uydurmaya çalışırlar. (*Ve yürşidânihi*) Ona gerçeği göstermeye çalışırlar.”

İki melek, o kadı efendi adaletle hüküm versin, meseleyi doğru görsün, doğru anlasın, doğru anlatsın, hükmünü iyi versin diye başlar çalışmaya. Melekler görünmüyor ama, kadı efendiye böyle bir mânevî yardım başlar. (*Mâ lem yecür*) “Bu, kadı efendi zulmetmediği, zalimlik yani haksızlık yapmadığı müddetçedir.”

Cevr ü cefâ, zulüm yapmadığı zaman... Yani kadı efendinin, hâkim efendinin niyeti fena, bozuk...Birisinden bir rüşveti almış, berikisini çiğ çiğ yiyecek, haklı da olsa haksız çıkartacak. Niyeti bozuk. O zaman değil. Cevr ü cefâ, haksızlık ve zulüm fikrinde, niyetinde olmadığı müddetçe gökten iki tane melek yanına oturur oturmaz gelirler; buna doğruyu göstermeye, yanılmışsa düzeltmeye, mânevî bakımdan irşad

etmeye gayret ederler.

(*İzâ câre araca*) “Eğer cevr ederse, zulmederse, melekler tekrar göğe çekilir giderler. (*Ve terekâhu*) O adamı bırakırlar.” O zaman şeytan gelir. Şeytan ona artık şeytânî bir hüküm verir.

Onun için kadı efendinin niyetinin iyi olması, kalbinin sağlam olması lazım. Kalbi sağlam oldu mu melekler ona doğruyu ilham ederler, doğruyu fıs fıs kalbine getirirler, doğruyu bulur. Kalbinde bir tarafa meyil ve haksızlık oldu mu, o zaman yardımı bırakırlar, havaya uçup giderler, onu terk ederler. Terk edince de vaziyeti fena olur.

f. Ölen Kimseye Telkinin Nasıl Yapılacağı

Bundan sonraki altıncı hadîs-i şerîf:

Enes RA’dan. Peygamber Efendimiz’in bir tavsiyesi:¹⁰

إِذَا جَلَسَ أَحَدُكُمْ عِنْدَ مُحْتَضِرٍ، فَلَا يُلِحُّ عَلَيْهِ
بِالشَّهَادَةِ، فَإِنَّهُ يَقُولُهَا بِلِسَانِهِ، أَوْ يَوْمِي بِيَدِهِ، أَوْ
بِطَرَفِهِ، أَوْ بِقَلْبِهِ

(الديلمى عن أنس وفيه أبو بكر النقاش)

RE. 41/6 (*İzâ celese ehadüküm inde muhtadı-*

¹⁰ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.298, no:1176; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.562, no:42177; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.40, no:1752.

rin, felâ yulihha aleyhi bi'ş-şehâdeti; feinnehû yekûlühâ bi-lisânihî, ev yûmî biyedihî, ev bi-tarafihî ev bi-kalbihî.)

(İzâ celese ehadüküm inde muhtadırin) “Sizden biriniz muhtazır’ın yanında oturduğunuz zaman...”

Vefatı yakın olan, yani can çekişmekte olan, can hulkuma dayanmış olan, vefat etmek üzere olan kimseye muhtazır derler.

“Böyle bir kimsenin yanında sizden biriniz oturduğu zaman, *(felâ yulihha aleyhi bi'ş-şehâdeti)* ona ‘Kelime-i şehadet getir.’ diye ibram ve ilhahda bulunmasın, zorlamasın!”

“—Hadi kelime-i şehadet getir. Söylesene be adam! Hadi be, hadi be!”

Böyle tazyik yapıp ilhah etmesin. *(Feinnehû yekûlühâ bilisânihî, ev yûmî bi-yedihî, ev bi-tarafihî ev bi-kalbihî)* Çünkü onu o ya diliyle söyler, ya eliyle işaret eder, ya gözüyle işaret eder, ya da kalbinden söyler.”

Can veriyor, kolay mı bu? Kim bilir ne ızdırabı var... İllâ ondan öyle bir “*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah*” diye bir ses çıkmasını beklemesin, ona zorlamasın! “Hadi söyle de bir duyayım...” ve saire demesin! Çünkü mümkündür ki ya diliyle söylüyordur, ya eliyle işaret ediyordur, ya da gözüyle işaret ediyordur, ya da onu kalbinden söylüyordur. Tamam, ısrar etmesin.

“—Kendisi “*Lâ ilâhe illa'llah... Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah*” desin ama tazyik etmesin adamcağıza...” diye Efendimiz’in tavsiyesi böyle.

g. Kadının Namazı Nasıl Kılacağı

41. sayfanın 7 hadîs-i şerifi:

Abdullah ibn-i Ömer'den rivayet edilmiş. Hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğu naklediliyor:¹¹

إِذَا جَلَسَتِ الْمَرْأَةُ فِي الصَّلَاةِ وَضَعَتْ فَخِذَهَا عَلَى
فَخِذِهَا الْأُخْرَى؛ فَإِذَا سَجَدَتْ أَلْصَقَتْ بَطْنَهَا عَلَى
فَخِذِهَا مَا يَكُونُ لَهَا، فَإِنَّ اللَّهَ يَنْظُرُ

إِلَيْهَا، يَقُولُ: يَا مَلَائِكَتِي، أَشْهَدُكُمْ أَنَّي قَدْ غَفَرْتُ
لَهَا

(عد.ق. وضعفه عن ابن عمر)

RE. 41/7 (*İzâ celeseti'l-mer'atü fi's-salâti vadaat fahizehâ alâ fahizehe'l-uhrâ; feizâ secedet elsakat batnahâ alâ fahizehâ mâ yekûnü lehâ, feinna'llâhe teâlâ yenzuru ileyhâ, yekûlü: Yâ melâiketî üşhidiküm, ennî kad gafartü lehâ.*)

(*İzâ celeseti'l-mer'atü fi's-salâti vadaat fahizehâ alâ fahizehe'luhrâ*) “Kadın namaza oturduğu zaman, uyluğunu öteki uyluğunun üzerine koyar, öyle oturur.” Kadının oturuşu, ayakları sağ yanından çıkararak oturuyor,

¹¹ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.222, no:3014; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.214; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.549, no:20203; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.43, no:1759.

uyluğunu –uyluk, insanın dizinden yukarı kısmıdır— ötekisinin üzerine koyarak otursun. (*Feizâ secedet elsakat batnahâ alâ fahizehâ mâ yekûnü lehâ*) Secde ettiği zaman da karnını uyluğuna yaklaştırsın.”

Biz erkekler avucumuzun içi yerde olacak, dirseklerimiz açılmış olacak, yandakine temas edecek.

Kadınlar öyle değil. Kadınlar tesettüre riayet edici bir tarzda, karnıyla uyluğunu birbirine yapıştırırsın. Kendisinin örtünmesi gereken yerleri örtmesi için öyle yapması lazım. Vücudunun örtünmesi, korunması bakımından öyle geniş, açık durmaz; namazın fiillerini böyle derli toplu yapar.

(*Feinna'llâhe teâlâ yenzuru ileyhâ, yekûlü*) Allah-u Teâlâ Hazretleri ona nazar eder ve meleklerine buyurur ki: (*Yâmelâiketîüşhidiküm, ennî kad gafartü lehâ*) *Ey meleklerim, şahit olun ki ben bu kadın kulumu bağışladım.*”

Mâlum, tabii erkekler, gençler namaza geldiği zaman, Allah-u Teâlâ Hazretleri hep bu müslüman kullarını meleklerine gösterir, onlara bunları metheder:

“—Bak bu kullarım benim divanıma durdular. Bak bu genç kulum, gençliği var, başında kavak yelleri esiyor ama yine de namazı bırakmadı, İslâm'dan ayrılmadı.” diye böyle methettiğine dair hâdis-i şerîfler çok.

Bu da hanımların methedildiğine dair bir hadîs-i şerîf oldu.

h. İlim Meclisinde Yakın Oturun!

Bu da Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş. Sizin oturma âdâbınıza dair bir hadîs-i şerîf.

Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:¹²

إِذَا جَلَسْتُمْ إِلَى الْمُعَلِّمِ، أَوْ جَلَسْتُمْ فِي مَجَالِسِ
الْعِلْمِ، فَادْنُوا، وَلِيَجْلِسْ

بَعْضُكُمْ خَلْفَ بَعْضٍ، وَلَا تَجْلِسُوا مُتَفَرِّقِينَ، كَمَا
جَلَسَ أَهْلُ الْجَاهِلِيَّةِ

(أبو نعيم في آداب العالم والمتعلم، والديلمي عن أبي هريرة)

RE. 41/8 (*İzâ celestüm ile'l-muallimi, ev fî mecâlisi'l-ilmî, fednû ve'l-yeclis ba'duküm halfe ba'dın, ve lâ teclusû müteferrikîne, kemâ celese ehlü'l-câhiliyye.*)

(*İzâ celestüm ile'l-muallimi*) “Size bir şey öğreten bir muallimin, bir öğreticinin huzurunda oturduğunuz zaman; (*Ev fî mecâlisi'lilmi*) Veyahut ilim meclisinde oturduğunuz zaman.”

Burası da bir ilim meclisi, hadis okuyoruz, dinden, imandan bahis konuşuluyor.

(*Fednû*) “Konuşana mümkün olduğu kadar yakın gelin, yaklaşın! (*Ve'l-yeclis ba'duküm halfe ba'dın*) Sizin her biriniz birbirinin arkasında hemen dursun! (*Ve lâ teclusû müteferrikîn*)

¹² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.271, no:1053; Ebû's-Şeyh, *Tabakâtü'l-Muhaddisîn*, c.II, s.394, no:646; Ebû Hüreyre RA'dan. *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.394, no:646.

Grup grup, uzak uzak, parça parça, dağınık dağınık, mesafeli mesafeli oturmayın! Sıkışık, peşpeşe, konuşana yakın oturun!

(*Kemâ celese ehlü'l-câhiliyyeti*) “Çünkü müşrikler cahiliye devrinde öyle dağınık dağınık otururlardı.”

Halbuki mü'min bilir ki ilim meclisi, meleklerin etrafını kuşattığı, severek etrafına toplandığı bir meclistir. İlim meclisi, cennet bahçesidir. Yani bizim şimdi şuramız cennet bahçesi, hadîsi şerîflerde öyle. Bu bir cennet bahçesidir. Etrafını melekler çevrelemiş, hayran hayran seyrediyor, “Bunlar Allah’ın ne kadar sevabını kazanıyorlar, ne güzel iş yapıyorlar.” diye.

Burada mümkün olduğu kadar iyi duyulsun diye konuşmacıya yakın oturulacak, âdabdandır. Öyle parça parça, bölük bölük, grup grup, küme küme oturulmayacak. Cahiliye devrinde müşrikler öyle yaparlarmış, onu öğrenmiş olduk.

i. Kıyamet Günü Her Zalim İçin Bayrak Dikilmesi

Dokuzuncu hadîs-i şerîf:

Abdullah ibn-i Ömer RA’dan rivayet edildiğine göre Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:¹³

إِذَا جَمَعَ اللَّهُ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ،

¹³ Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.156, no:3265; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.244, no:754; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.517, no:7682; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.49, no:1767.

يُرْفَعُ لِكُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٍ، فَقِيلَ

هَذِهِ غَدْرَةُ فُلَانٍ بِنِ فُلَانٍ

(بخ. م. عن ابن عمر)

RE. 41/9 (*İzâ cemea'llàhu'l-evvelîne ve'l-âhirîne yevme'lkıyâmeti, yurfau li-küllü gâdirin livâun, fekîle: Hâzihî gudretü fülân ibni fülân.*)

(*İzâ cemea'llàhu'l-evvelîne ve'l-âhirîne yevme'l-kıyâmeti*) “Allah kıyamet gününde evvelki insanları, sonraki insanları, hepsini mahşer yerinde topladığı zaman...”

İzdiham, kalabalık, herkes mahşer yerinde toplanacak. Hz. Âdem de gelecek, en son insan da gelecek. Hz. Âdem'in çağındaki insanlar da gelecek, sonraki insanlarda, herkes Arasat meydanında, Mahşer yerinde toplanacak.

“Kıyamet gününde Allah geçmişleri, gelecekleri, evvelkileri, sonrakileri topladığı zaman... (*Yurfau li-küllü gâdirin*) Her cevr ü cefâ yapmış, zulüm yapmış insan için bir bayrak dikilir. (*Fekîle: Hâzihî gudretü fülân ibni fülân*) ‘Bu falan oğlu filanca adamın yaptığı zulmün bayrağıdır.’ denilir.”

Her zalim için gizli kalmayacak gibi başına bir bayrak dikiliyor. Araplarda âdetti, göstermek, dikkati çekmek için bayrak alâmet oluyor. Kim zalim, kim zulüm yaptı dünyada, hangi zulüm içinse o adamın başına bir bayrak dikilir. Bu falan oğlu filancanın zulmünün bayrağıdır, işte onu işaret ediyor, diye herkes böyle işaretlenir.

Muhterem kardeşlerim!

İnsanoğlu çok zalim bir mahlûk. Sırpları görüyorsunuz, durup dururken nasıl camileri yıkıyorlar, nasıl insanları öldürüyorlar. Sokaklar şehid cesetleriyle dolu, görüyorsunuz... Ortada fol yok, yumurta yok, bir şey yok.

İşte sen de yaşıyordun, o da yaşıyordu... Ama bir insanoğlunun şeytana uyması, dinsiz imansız olduğu zaman yaptığı böyle gaddarlıklar var.

Bir de müslümanım diyen insanların da birbirlerine yaptıkları şeyler çok olmuş. Bunun en bariz misali şu ki; Peygamber Efendimiz'in kucağına alıp, öpüp sevdiği torununu karısıyla, çocuklarıyla, akrabasıyla şehid etmişler. Düşünebiliyor musunuz?

Şimdi bize bazıları bazı haksızlıklar yapıyor da... Biz Mehmed Zahid Efendi'nin damadıyız, halifesiyiz, halefiyiz, vazifelendirdiği kimseyiz. O hocanın hatırı yok mu yani, buna bunu yapıyorsunuz? Peygamber Efendimiz'in mübarek torunlarını kıtır kıtır kesmiş insanlar. Ve zulüm devam etmiş. Emevîler devleti boyunca devam etmiş. Abbasîler "Bunlar zalim." diye isyan bayrağı açmışlar, Emevîleri öldürmüşler, onlar da devam etmiş. Onların zamanında Peygamber Efendimiz'in evladı tarassut, gözlem, gözetim, sıkı bir takip altında; bir yere gidememiş, çok kere zehirlenmiş ve saire...

İmâm-ı Âzam Efendimiz, bizim mezhebimizin kurucusu, hapiste zehirlenerek, sopayla dövülerek öldürülmüş. Hep bir politikadan. Politikacıların yani devleti haksız yere eline

geçirmiş insanların asıl hak sahipleri hakkını almasını diye çevirdikleri entrikalardan ve zulümlerden...

Tabii bu dünyada bunlar oluyor. Sonra ne olacak? Bu dünyada mazlum olan... Evet insana zulüm acı geliyor.

“—Vah yazık, kanı yere dökülmüş, öldürülmüş, kafası kesilmiş...”

Hız. Hüseyin Efendimiz’in kafasını kesmişler de Şam’a göndermişler, “Bak, kestik.” diye. Kafası ayrı, vücudu ayrı. Düşünebiliyor musunuz?

Peygamber SAS Efendimiz’in torunu! Ne zalimlikler olmuş... Bu dünyada ölen şehit oluyor. Daha ilk damlası, kanı yere damlarken cennete gidiyor.

Ama öldürene ne olacak?

Öldürene daha kıyamet gününde “İşte bu zalim!” O zalim şu zulmünden dolayı bayrak başına dikilecek, ondan sonra da başına gelecek belaların, cezaların haddi hesabı yok.

Zalimlere Allah âhirette cezasını verecek. Dünyada da verecek. Dünyada da cezasız bırakmaz. Yani ağız tadıyla yaşamazlar. Dünyada da görürler, ahirette de görürler.

Bosna-Hersek’teki olaylar benim uykumu kaçırıyor, keyfimi kaçırıyor, iştahımı kaçırıyor. Üzülüyorum. Herkes üzülüyor, ağlıyor, sızlıyor, şikâyet ediyor.

Ama muhterem kardeşlerim, bazı şeyler insanların başına ceza olarak gelir.

Neden? İslâm'ı yaşamamışlardır, namazı kılmamışlardır, zekâtı vermemişlerdir, Allah'ın yolunda yürümemişlerdir; ya da Yugoslavya'nın öbür tarafında Sırp'lar daha önce başkalarına zulm etmişlerdir, bunlar yardım etmemişlerdir, ceza şimdi onlara gelmiştir.

Ben geçen senelerden hatırlıyorum; Makedonya'da, Arnavutluk'ta Sırp'ların büyük zulmü vardı. O zaman BosnaHersek ses çıkartmadı. Şimdi sıra bunlara geldi. Şimdi Makedonya ses çıkartmıyor. Belki ses çıkartacak durumda değil. Yani müslüman müslümanla ilgisiz kalınca, imdadına koşması gereken insanın imdadına koşmayınca ceza dönüp, bazen onun da başına geliyor. Ben böyle bir şey olmasından da korkuyorum. Yani bakıyorum; çok acı durumlar, çok feci durumlar; "Rabbimiz niye müsaade ediyor bunlara? Acaba ceza mı?" diye de aklıma geliyor.

Tabii bunu ders alalım diye söylüyorum.

Muhterem kardeşlerim!

Bir yerde mazlum varsa onun yardımına yetişmek, öteki müslümanların boynunun borcudur. Ya mâlen, ya bedenen, ya fiilen, ya kavlen mutlaka yardımcı olmaya çalışacak. Yardımcı olmazsa bir gün o bela dönüp onun başına gelebilir. Kim Allah yolunda cihat ederse, yardım ederse o kurtulur.

Bak Afganistan'dakiler mücadele ettiler, sonunda ne oldu?

Kurtuldular, değil mi?

Yani evet, üzülen üzüldü, ölen öldü, ölenler şehit oldu, kalanlar gazi oldu, haksız yere adam öldürenler de zalim, cezasını bulacaklar. Ama cihadın sonunda Afganistan Rusların eline düşmedi.

Müslümanların çalışması lazım. Allah yolunda yapması gereken şeyleri çok iyi düşünmesi lazım.

Ben buradan size, kendimize sözü getirmek istiyorum.

Biz de çok güzel günler yaşıyoruz; güneş var, sokaklar karpuz kavun dolu... Geçen gün arkadaşşa gösterdim, Şehzadebaşı'ndan gidiyoruz; kırmızı kırmızı üzümler, kehribar gibi sarı sarı üzümler, alacalı alacalı, kırmızılı koca koca şeftaliler, sarı sarı kayısılar, hevenk hevenk muzlar... “Şu manzaraya bak!” dedim. El-hamdü lillah.

Yolun kenarı Gülhane parkı gibi, meyveler, sebzeler dizilmiş, bolluk bereket...

Bulgaristan'dan adam geliyormuş, diyormuş ki; “—Bundan ben şimdi bir kilo alabilir miyim, serbest mi?” Serbest, alabilirsin.

“—İki kilo alacak olsam alabilir miyim? İki kilo da verirler mi?” Verirler.

“—Beş kilo da alacak olsam verirler mi?” Verirler yahu, ne var?

Bulgaristan'da vermiyorlardı. Herkesin hissesine 250 gram düşüyor, parası olsa bile fazla alamıyordu. Para mühim değil, karneye bağlıydı. Bir ara bizde de ekmek karneye bağlıydı, para

geçmiyordu. Hem parayı götürecektin hem de karne, böyle pul gibi bir şey, cırt cırt koparıp götürecektin, her ailede insan başına şu kadar... Fazla alamıyordun. Böyle açlık, kıtlık devirleri olmuştu.

Şu memleketimizde güneş var, meyve var, sebze var, rahat var, bolluk var, para var, pul var, yiyecek var, içecek var, giyecek var; hepimiz rahattan patlayacağız. Yani eriyip yağmuru görünce patırdayıp patladığı gibi, bizde rahattan, rehavetten, rahmetten patlayacak haldeyiz. Ekseriyet böyle. Yani en fakir dediğimiz insan açlık çekmiyor.

Öyle üç gün beş gün açlığı kim görüyor? Bir hurmayla akşam eden kaç kişi var?

Otlarını yese, ot var hiç olmazsa, otlar da yenilebiliyor. Ekşi kulak otu var, gayet güzeldir, bilmem şu ot var, bu ot var; yenilebilir yani. Bolluk el-hamdü lillâh.

O halde bu nimetler içindeyken vazifelerimizi unutmayalım. Başkalarına yardımda kusur etmeyim. Zulmün karşısına çıkalım. Tenkit edelim.

Bu adamların mallarını almayalım. Bilsin ki Türkiye'deki 55 milyon insan küstü bize, haksızlık yapıyoruz, haksızlığa göz yumuyoruz. Bilsin ki "Vay, benim mallarım alınmıyor, satılmıyor!" diye. Bir dükkânın malı satılmazsa, bir milletin malı satılmazsa yola gelir. Bu adamların dinleri imanları para olduğu için bundan anlarlar, başka şeyden anlamazlar. Malını almayacaksınız. Boykot ilan edeceksin;

“—Sen şöyle yaptığın için almıyorum senin malını!”

Alman malına boykot, Avusturya malına boykot, Sırp malına boykot...

Adam böyle etrafında pervane gibi dönmeye başlar.

Yani onu da mı yapamazsın? Çıkıp bir mitingde bir şey de söyleyemez misin? Bir para gönderemez misin?

Bazı kimseleri duyuyorum ki oraya cihada gidiyorlarmış. Allah razı olsun. Afganistan’da, bazıları kalkmış oraya cihada gitmiş. Bir kişi de olsa hiç olmazsa vazifesini yapıyor.

O kadar zengin Arap devletleri var... Şöyle bazuka diye bir alet vardır, “roket atar” diyorlar, çeşitleri var. “Law” adını alan bir atışlık şeyler vardır. Omuzuna alıp tanka tutsan, tetiğini çeksen tank gider, havaya uçar. Bu zavallı mazlumların elinde bunlardan olsa ötekiler tankla saldıramazlar. Tanksavar silahı yok ki saldırıyor. Ondan sonra uzaktan müslüman avlıyorlarmış, avladıkları müslüman kafası kadar mükâfat alıyorlarmış.

Balkanlar’da müslüman bırakmayacaklar. Niyetleri böyle. Bizde burada susuyoruz, duruyoruz. İslâm âlemi duruyor. Suud duruyor, Amerika’yla dost, İngiltere’yle dost...”Vermiyorum sana! Petrol de vermiyorum, şunu da vermiyorum! Oradaki petrolü kes!” dese keser. Petrol için bak adam dünyayı yerinden oynattı. Saddam Kuveyt’e saldırdı. “Eskiden toprakları bizimdi.” dedi diye kıyamet koşturdu. Petrolü yine

verme.

“–Yugoslavya’daki zulmü durdurmazsan sana petrol vermiyorum.”de.

Diyemiyor. Orada Müslümanlar kıtır kıtır kesiliyor, kanlar içinde, karısı gidiyor, çocuğu gidiyor, kızı gidiyor, bilmediğimiz daha neler oluyor, camiler yıkılıyor. Bosna’nın, Hersek’in güzelim tarihî eserleri mahvoluyor. Mushaflar yerlerde yakılıyor. Öteki İslâm Alemi, bir milyar müslüman varmış dünya üzerinde; masal! Nerede müslüman? Hani? Olsaydı bir şey yaptıklarını görürdük, diye insan üzülüyor.

Onun için zulme razı olmayın. Zulme karşı yapabileceğiniz her şeyi de yapın.

Boutros Ghali:

“–Kıbrıs’tan bilmem şu kadar toprak verin, sulh olsun.”

Kepaze! Kıbrıs’ın tamamı bizimdi. Siz hücum ettiniz, köyleri bastınız, 60-70 kişiyi öldürdünüz, mâsum çocukları, boğazlarını kesip, kanlarını akıtıp küvetlere doldurdunuz. Savaşık, bu toprakları aldık. Daha yarısını sizin elinize bıraktığımızı üzülüyoruz. Sen bizden daha ne toprak istiyorsun? Yüzsüz adam! Saldırdın, kestın, astın ya... Şimdi yenildin, Amerikan arkasından toprak talep ediyor. Amerikalı bilmem kim mektup yazıyormuş, sert bir mektupmuş filan. Bütün Türkiye ayağa kalkmalı, “Öyle şey olur mu?” diye.

Kimse aldırılmıyor, ses çıkartmıyor. Ondan kaybediyoruz.

Orada bir cami yıkılınca bütün müslümanların ayağa kalkması lazım. Kalkmıyor. Minareleri delik deşik etmişler, yıkmışlar; kimse tepki göstermiyor. Ama biz burada, Avrupa darılacak diye Ayasofya'yı cami olarak kullanamıyoruz. Amerika istedi diye Yunanlı'nın patrikhânesini açıyoruz.

Onun için aklımızı başımıza toplayalım ki böyle zulümler ileride gelmesin. Âhirette cezası olacak ama dünyada da cezasız kalmıyor.

Allah bizi affeylesin...

i. Allah Amelde Şirki Kabul Etmez

Onuncu hadîs-i şerîf:

Ahmed ibn-i Hanbel'de, İbn-i Mâce'de, Neseî'de, Taberânî' de vs.

olan bir hadîs-i şerîf. Ebû Saîd ibn-i Ebî Fudâle Hazretleri'nden rivayet edilmiş. Burada buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:¹⁴

إِذَا جَمَعَ اللَّهُ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ،
نَادَى مُنَادٍ: مَنْ كَانَ

¹⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.X, s.429, no:3079; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.245, no:4193; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.466, no:15876; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.307, no:778; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.330, no:6817; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.131, no:404; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1185; Dûlâbî, *el-Künâ ve'lEsmâ*, c.I, s.315, no:185; Ebû Saîd ibn-i Ebî Fudâle RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.470, no:7472; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.48, no:1766.

أَشْرَكَ فِي عَمَلٍ عَمِلَهُ لِهٖ أَحَدًا، فَلِيَطْلُبْ ثَوَابَهُ مِنْ

عِنْدِهِ، فَإِنَّ اللَّهَ أَغْنَى

الشُّرَكَاءِ عَنِ الشَّرْكِ

(حم. ت. ه. عن أبي سعيد بن أبي فضالة)

RE. 41/10 (*İzâ cemea'llâhu'l-evvelîne ve'l-âhirîne yevme'lkıyâmeti li-yevmin lâ raybe fîhi, nâdâ münâdin: Men kâne eşreke fî amelin amilehû li'llâhi ehaden, felyatlub sevâbehû min indihî, feinna'llâhe ağne's-şürekâi ani's-şirki.*)

(*İzâ cemea'llâhu'l-evvelîne ve'l-âhirîne yevme'l-kıyâmeti liyevmin lâ raybe fîhi*) “Allah CC hiç şek ve şüphe olmayan o âhîret âleminde evvelki insanları, sonraki insanları topladığı zaman, (*nâdâ münâdin*) bir nidâ edici çıkar, şöyle nidâ eder...”

Bu nidâ edici, herhalde Allah'ın vazifelendirdiği melektir. Mahşer halkının karşısında çıkıp onlara seslenecek. Ne diyecek?

(*Men kâne eşreke fî amelin amilehû li'llâhi ehaden, fe'l-yatlub sevâbehû min indihî*) “Kim Allah için işlediği bir işte Allah'a bir şeyi ortak koşmuşsa gitsin sevabını o ortak koştığı insandan istesin. Allah'tan sevap beklemesin bugün... Çünkü Allah CC ortaktan en münezzeh olandır. Bu işin ortağa tahammülü yoktur; ortak koşularak yapılmışsa Allah o ameli kabul etmez. Ortağa ihtiyacı yoktur. Ortak için yapılan şeye

de ihtiyacı yoktur. Hepsini reddeder.”

Şimdi bunu biraz izah edelim, muhterem kardeşlerim: Bir insan mesela namaz kılıyor. Namaz Allah için yapılan bir ibadettir. Namaz, ibadetlerden bir ibadettir. Namaz kılıyor ama bir de içinde bir başka maksat var, kafasında bir niyet var. Riya ve gösteriş, bu işi bir de onun için yapıyor.

Mesela vali dindar, bakan dindar; bakanın Cuma namazı kıldığı yerde görünüyor, onunla beraber namaz kılıyor. Gönlüne girecek, işe alınacak.

“—Namazı niçin kıldın sen?”

“—Hem Allah rızası için kıldım, hem bakan görsün diye kıldım.” diyecek. “Hem işe gireyim diye kıldım, hem sevap alayım diye...”

Öyle yağma yok. Ahirette, Allah’ın gelmiş gelecek bütün insanları topladığı, şek şüphe olmayan o günde bir münâdi çıkacak, seslenecek:

“—Allah için işlenen bir amelde kim başkasını Allah’a şerik koştuyorsa, gitsin sevabını ondan istesin.”

Git bakandan iste sevabını bakalım, yürü hadi! Sen o namazı biraz da bakan için kılmıştın, biraz da Allah için kılmıştın; yüzde kırk yedi Allah için, yüzde elli üç falanca için... Öyle yüzdeye müzdeye, ortaklığa Allah’ın bir işte, bir ibadette rızası, tahammülü yoktur.

“—Git sevabını ondan iste.” ne demek?

“—Ben sevap vermeyeceğim. Onun da sevap vermeye hakkı yok. Bu işten sen ceza göreceksin,

kâr etmeyeceksin.” demek.

Açıkça anlaşılınsın diye böyle ifade edebiliyorum.

O halde insan ibadetleri, taatleri, hayrâtü hasenâtı niçin yapacak? Sırf Allah rızası için!

دَعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

(يونس: ٢٢)

(*Deavu'llàha muhlisîne lehü'd-dîn*) “O zaman Allah’a hiç başka şeyi ortak koşmadan, yani Lât’ı, Uzzâ’yı, Menât’ı, şu veya bu putu zikretmeden; Ayı, Güneş’i karıştırmadan, ‘Amân yâ Rabbi!’ derler, Allah’a ihlâsla dua ederler.” (Yunus, 10/22)

Ihlâs ne demek? Halis demek.

Halis ne demek? Katıksız demek. Halis altın, som altın demek, katıksız demek.

Halis amel, halis niyet ne demek?

Hiç katık yok, başka hiçbir maksat yok. İnsanlar sevmiş sevmemiş, beğenmiş beğenmemiş, kızını vermiş vermemiş, işe almış almamış, bağışta bulunmuş bulunmamış... İnsan hayırlı işi Allah için yapacak. Böyle yaparsa sevabı olur. Yaptığı işte birisini ortak koşarsa, “Git, ondan al sevabını!” der. O da veremeyeceği için ahirette hiç o işin faydasını görmez. O şirk koştuğundan dolayı mahrum kalır, ceza görür.

Onun için her işimizde ihlâsla yapmaya, hâlisâne yapmaya, Allah’a şirk koşmadan, iki-üç maksatlı, çifte maksatlı, çok amaçlı iş yapmamaya gayret edelim.

İbadet ve taatler bir tek amaçla olur:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(*İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî.*) “Yâ Rabbi! Benim maksudum, muradım, hedefim, gayem sensin; ben senin rızanı istiyorum, onun için yapıyorum.” derse kurtulur.

Demezse mahvolur, helâk olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi halis muhlis, ihlâslı kullarından eylesin... Riyadan, gösterişten, şirkten, şirkin gizlisinden, âşikâresinden, celîsinden, hafîsinden bizi uzak eylesin... Dünyada bahtiyar olarak yaşatsın; huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varmayı nasib etsin... Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
02. 08. 1992 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

